

F O A I E

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 46.

Luni 16. Noembrie,

1842.

ЛИТЕРАТУРЪ.

Domnѣл Ioan Pѣс, професор de istoria универсалѣ, хронологіе ши географіе, спъне дн прекъвѣнтареа са кѣрат, кѣмкъ Dѣтпналѣ „Икоана пѣтѣнтѣлѣ“ адекъ картеа са de географіе, (лѣкратѣ пѣлт маї пе ларг декѣт тоате челелалте, треї пѣпѣ акѣм?), че аѣ маї ешит дн лимѣа ромѣнеаскъ, о скріе маї кѣ деосіѣре пѣтаї пентрѣ Ромѣнїї Трансїлванї; пої їарѣш авем прїчїнѣ а пе дндой, дакъ ла картеа Dсале с'аѣ адѣнат сѣвскрївендї маї пѣтерошї ши дїн прїндїпателе ромѣнещї, ши ачѣаста пентрѣ-къ азкторѣл вѣзѣнд, къ дїн патрїа са се адѣпѣ атѣдїа сѣвскрїторї, кам кѣдї пот акоперї келтѣїала тїпѣрїлѣлї, маї пѣлт пѣ кѣтѣ нїмїк, чї дшї словозї картеа сѣпт теаск. Дечї пої сокотїм, къ пѣ фачем лѣкрѣ фѣрѣ прец, дакъ, спре а фаче сѣс пѣмїта карте ши алтора маї кѣпоскътѣ, кѣм ши мотивеле азкторѣлѣ че л'аѣ дндемнат а лѣкра, вом словозї аїчї о парте дїн а Dсале

„Прекъвѣнтаре.“

„Мѣлдї сокотеск а фї прекъвѣнтареа чева некѣвїпчос, прїн кареа азторѣл саѣ ар вої а атѣдї пре четїторї, ка сѣ пѣї кѣпоскъ скѣдерїле; саѣ а се лїнгѣшї, а ле

кѣщїга компѣчереа прїн змїлїте комплемїнте.

Ачѣстеа пот фї аша ла зпїї, ба доарѣ ла мѣлдї; скопѣл прекъвѣнтѣрїї меле есте тотѣшї алѣл: еѣ пѣ воеск нїче зпа, нїче алта дїн ачелеа. Еѣ кѣпоск скѣдерїле кѣрѣдїї меле; дн сѣ щїс de алѣ парте а пѣї лїпсї ши дн сѣшїрї вѣне, прїн каре поате фї фолосїтоаре, ши апої скопѣл тїаѣ фост а фолосї. Еѣ воеск дн ачѣастѣ прекъвѣнтаре а атїпде пѣтаї зпеле лѣкрѣрї, деспре каре пѣ тї с'аѣ дат рѣнд а ворѣ дн алт лок.

Кѣдетѣл тї аѣ фост а скріе о карте de географіе, маї кѣ самѣ пентрѣ Ромѣнїї дїн Трансїлванїа. Ам алес ачѣастѣ щїндѣ пентрѣ лїтерареа теа кѣпрїндере пѣ къ доарѣ аш фї пресѣщїт дн еа маї пѣдїне грезѣдї; чї спре а плїнї о лїпсѣ а лїтератѣрїї ромѣнещї дн ачѣастѣ Царѣ de пѣлт, ши de мѣлдї сѣмдїтѣ.

Дн фѣртоаса Трансїлванїе Ромѣнїї фак партеа маї маре а лѣквїторїлор; еї сѣпт аїча попорѣл чел маї векїв; еї ворѣск о лїмѣв дѣлче, фѣртос сѣзїтоаре, днтокмїтѣ спре маре кѣлтѣрѣ; еї дн ачѣастѣ лїмѣв плїнеск челе дѣтпнезѣещї дн весерїкъ ши авасѣ; ачѣаста есте чеа маї лѣдїтѣ дн маї сѣс пѣмїта царѣ, дн кареа

вореще Ромънъл кѣ Ынгъръл ши Сасъл, Ынгъръл кѣ Сасъл, ва ши Сасіі дін осъбите дінгътері днтре сіне.

Ромънїі апъсаці де недрептъділе тѣм-пърїлор трекуте, днтре греле фъртвнї ш'аф пѣстрат пѣпъ акъм рѣліціеа ши лімба, ка челе маї скъмпе одоаре а оменїмїі. Стърїле днпреціър аф днченпът а се скїм-ва, ши Ромънїі пѣмаї пот а рѣтѣнеа дн стареа пѣпъ акъм. Разъмѣл націоналі-тѣдїі лор аф фост дн тѣмпѣл трекут: релїціеа, ши, тревѣе съ тѣртѣрісіт, пе-ціїнда, днпрезнатъ кѣ зра алтора кѣтръ еї, ши а лор кѣтръ алте попоаре. Чеа дїнтѣї пѣ поате съ маї фїе сінгъръ, ши челе де пре зртъ пѣ тревѣе съ маї фїе разъм націоналітѣдїі.

Лѣмеа аф днченпът а днвръка алт вестѣнт, орїзонѣл се ресвѣпъ де тоате пѣрціле, лѣтїна кам пїнтре порї пѣтрѣнде ши спре рѣсърїтѣл Езропей, ши проміте, кѣ зра ши неціїнда пѣ ва маї пѣтѣа фї пѣрете деспѣрціторїѣ днтре попоаре. Дѣ-хъл тѣмпѣлї, де кѣтѣва пѣ ва да днапої, пѣ ва маї лѣса пре Ромънїі дн векеа не-ціїндъ, ши тревѣїнда кѣлтївѣрїї лор аф а-жѣс ла ініма кївернїсірїї ши ла а тѣтѣро-ра, карїі воеск фолосѣл патріеї ши вїнеме оменїмїі.

Се паше днсъ о грезтате днтрїстѣ-тоаре пентрѣ пої; кѣ Ынгърїї ар вої а се плїні кѣлтѣра Ромънїлор пѣмаї прїп лімба зпгѣреаскъ: се фак даръ планѣрї песте планѣрї де зпгѣрїеа ачестора, деспре ка-реа ворѣеск фїле пѣблїче фъръ сфїалъ, ка деспре пѣ шїѣ че лѣкръ ферїчіторїѣ пентрѣ патріе, воїнд а се днпїнде ачаста пѣпъ ши ла кѣрціле вїсерїченїї, ши зп комїтат, акърѣїа маї тодї лѣквїторїї сѣпнт Ромънїі,

фѣкз пѣ де тѣлѣт отѣрѣре, ка дн скоале-ле де пе сате съ се днведе пѣмаї зпгѣ-реще. Не рѣгъм Домнїлор! пѣ не амѣ-рѣдї кѣ де ачестеа. Де воїдї вїнеме по-стръ, ферїчіреа поастръ, де че пѣ не дн-тревадї ши пре пої? Саѣ де че пѣ черкадї батър: аф воїм ши пої? кѣ вїне пѣ се поате фаче кѣ сѣла, ши Домнїеаваоастръ вадї тѣпїеа, кѣнд ам зїче, кѣ не фачедї ши не воїдї рѣл. Апої Домнїеа воастръ аведї скоале католїче, скоале реформате-калвїнеції, лѣтерѣнеції ши зпїтѣрещї, ва ши пре еврей пѣї тѣрѣзрадї дн орѣндѣїреа скоалелор сале. Лѣсаці даръ, ка ши пої зп мїліон ши маї вїне де оаменї, съ авем парте днорѣндѣїреа скоалелор поастре; кѣ скоалеле, маї кѣ самъ челе де жос, спре а фї фолосїтоаре, тревѣе съ фїе ле-гате кѣ вїсерїка, ши аша сѣпнт ши а До-мнїлор воастре.

Лѣкръ ачеста есте маї днпортѣторїѣ декѣт съ пѣтем прївї ла ел кѣ тѣпїле дн сѣп, ши сѣї ащептъм зртареа кѣ пе-пѣсаре. Ел атїнѣе соартеа поастръ вї-тоаре, вїаца сѣфлетеаскъ а зпїї попор де зп мїліон ши маї вїне. Съ черкъм даръ: аф с'ар пѣтѣа днфїїнда кѣлтѣра Ромънї-лор прїп лімба зпгѣреаскъ? Копвїнѣереа теа есте де тот дн контръ, ши зїк, кѣ ачаста пѣпѣмаї ар фї опъчїтоаре; чї токѣа днпедекѣтоаре скопѣлї. Воеск тотѣшї а днсѣпна, кѣ прїп кѣлтѣра Ромънїлор, днделег кѣлтѣра тѣлдімїі, дн кареа ашї вої а се кѣпрїнде ши клеръл; іаръ пѣ кѣл-тѣра зпор феде, каре воеск ашї черка а-плекаре дн дерегѣторїїле четѣдѣнеції. Ыпї ка ачестїа плїнеаскъшї гѣтїреа дн скоа-леле дналте а католїчілор саѣ а алтора; кѣ пѣ пѣтем, пїче воїм а авеа претїндере,

ка съ фие ачеле ромънеші, ши пзмаі ам дорі, ка еі съ пз се днстрейнезе де кьтре Ромъні, ши пе лънгъ лимві стръіне, съ пз зїте де чеа пърїндаскъ. Еъ аши дндръзні а адъче ачестора амінте, че аъ зіс Наполеон кьтре Бернадот, кънд добъндїсе ачеста тронъл Швечїей: „Кънд дши еа чїнева невасть, пз се лагъдъ де маїкъса, ши кз атъта маї пзїїн е дъторїѳ, аї дпплънта кзїтъл дп пепт.“

Зїк даръ, кз Ромънії пз се пот кълтїва прїп лимва зпгъреаскъ; пентрз-кз пз се поате афла чева модрз, прїп каре съ днведе еї ачеа лимвъ днтрз атъта, ка съ ле поате фї мїжлок спре кълтърз. Нз о пот днвзда прїп конверсареа кз Ынгърї; кз дп Трансїлванїа се афлз пзмаї ла 550,000 Ынгърї ши Съкзї, дїптре карї ачестї де пре вртъ лъкъеск о парте де царъ маї де тот деспърїїї де Ромъні, ши Ынгърїї дїп комїтатърї шїѳ маї тогї ромънеше; кз о парте маре а Ромънілор лъкъезе дп пътжнтъл крїеск, днтре Оасї, внде пз аъ ажънс лимва зпгъреаскъ, ши внде нїче о ар пзтеа фолосї; кз ши дп комїтатърї се афлз марї дївѳтърї, дп каре е лимва ачееа пзмаї зпора кзпоскътъ. Даръ пз с'ар пзтеа днвзда нїче дп скоале; пентрз-кз скопъл скоалелор де сате тревзе съ фїе кълтзра попорълвї моралъ-релїїїоасъ, ши лъдїреа алтор кзпошїїде, каре ар фї де лїпсъ оаменїлор ка лъкръторї де пътжнт, ши пз а форма дїп еї фїлолоцї, шїѳторї де маї тълте лимві; кз ши прїнчїпеле дїдактїчїї пофтеск а днтревзїїнда дп скоале ачееа лимвъ, прїп кареа с'ар ажънзе скопъл лор маї пз зшор, кареа ар фї пентрз Ромъні чеа ромънешаскъ, кареа о шїѳ, ши пз чеа зпгъ-

реаскъ, пре кареа съ о днведе де акъм. Апої днвздареа зпей лимві стръїне дп скоалъ е дппрезнатъ кз грезтъїї. Ної ле авем пре ачестеа кзпоскъте, карїї днвзъдът лимва лътїнеаскъ дп 5—6 ашї, фъръ де а о пзтеа шїї вїне, ши кз кжт ва фї маї греа чеа зпгъреаскъ, кареа аре о фїре фоарте счїтъ ши фортме де тот осевїте де але лимвілор европешїї? Парекъ вѳд кжт тжмп ш'ар петрече прїнчїї ромънешїї кз ачастъ лимвъ, ши маї пре зртъ тот пз ар шїї зпгъреце, ши апої дпкъ съ днведе алте кзпошїїде дп ачеа лимвъ!

Нїче тревзе съ пердем дїнаїнтеа окїлор скопъл, ла каре ар пззї Домпїле сале прїп асемепа тъзърї, каре есте ачеста: ка Ромънії пе ржнд съ десъраче лимва пърїндаскъ, ши дп локвї съ прїтешаскъ пре чеа зпгъреаскъ; саъ кз алте кзвїате: съ пкаръ попоръл ромънешк дїп Трансїлванїа. Моартеа есте зп лъкръ маре пентрз фїече ом, ши кз атъта тревзе съ фїе маї маре пентрз зп попор. Омъл моаре, воръїнд крешїїнеце, кънд съ деспарте сѳметъл де трзп, ши попоръл, кънд дшїї зїтъ лимва, саъ кънд се таїе прїп аскзїтъл савїей. Моарте е ачаста, моарте е ачееа; пзмаї кжт чеа дїпжїї се фаче пе дпчет, ши фъръ върсаре де сжпце; їаръ ачаста маї репедє, ши прїп върсаре де сжпце. Шїї оаре фївар чеа прїчїпъ, пентрз кареа съ пкаръ попоръл ромънешк дїп Трансїлванїа? Ведї зїче, кз вїпеле пввїлїк пофтеце; кз сїпгър атъчїї ва фї цара пзтернїкъ, кънд съ ва лъквї пзмаї де зп попор. Шїї оаре сжїт Ромънії днпедекъторї вїпелзї пввїлїк? Аъ пз поартъ еї фоаръ чеа маї маре парте

*)

а грезтъцилор пѣвлѣче? Аѣ пѣ аѣ фост еї пѣлѣ акѣм некѣрмат кредѣнчощѣ монархлѣлѣ, патрией шѣ чеї дѣн старе де аша, Домпѣлор сѣлѣ? Шѣ оаре пѣ вор фѣ шѣ дѣн вѣиторѣлѣ, тѣкар ар ворѣ лѣмѣва ромѣнеаскѣ? Че аѣ пѣкѣтѣлѣ еї атѣта де гроаснѣк, спре а лѣ се фаче о аша аспрѣ жѣдекатѣ? Кѣ ар фѣ цара кѣ чеѣа маї пѣтернѣкѣ, кѣнд ар ворѣ тодѣ лѣкѣиторѣлѣ о лѣмѣлѣ, поате фѣ; дѣпсѣ поате фѣ дѣкѣ маї слаѣлѣ, шѣ исторѣеа аратѣ маї тѣлте цѣрѣлѣ, лѣкѣите де зѣл попор дѣн ачест дѣцелес, шѣ тотѣшѣ слаѣе, прадѣлѣ протѣвѣнѣчѣлор дѣн лѣзѣнтрѣ шѣ дѣн афарѣ; шѣ іарѣ поате фѣ цара пѣтернѣкѣ шѣ де вор ворѣ лѣкѣиторѣлѣ еї маї тѣлте лѣмѣлѣ, кѣ атѣта маї кѣ самѣлѣ, кѣ тѣрѣеа цѣрѣлѣ атѣрѣлѣ шѣ дела алте тѣлте, пѣ сѣнѣр дела зѣлѣтатеа цопорѣлѣлѣ дѣн дѣнцелескѣ етнграфѣк. Апої чѣне пѣ шѣе, кѣ констѣтѣдѣеа Трансѣлѣванѣеї разѣмѣлѣ пе трѣлѣ попоаре шѣ патрѣ релѣдѣлѣ? Де пої апої нѣче аѣвѣдѣ фѣрѣкѣ, кѣ вом лѣѣа чеѣа дѣндрептаре стрѣжкѣтоаре, нѣче кѣ пе ва дѣндревѣлѣнѣа вреодатѣ чѣнеѣа дѣн контра Домпѣлор воастрѣ; кѣ вѣчѣнѣлѣ пострѣлѣ, кѣнтрѣ каре пе ар траѣе наѣдѣоналѣтатеа, сѣлѣнт маї слаѣлѣ, декѣнт сѣ се поате сокотѣ чеѣа асѣтенеѣа дела еї; апої пе колоскѣ дела теа зѣлпоапте пѣ шѣе каре дѣн іѣѣѣе маї тѣлте: пої, саѣ Домпѣлѣ воастрѣ? Фачедѣлѣ скоале зѣнѣгрѣдѣлѣ дѣн сателе зѣнѣгрѣдѣлѣ, дѣн ораше шѣ четѣдѣлѣ, шѣ ле тѣѣзѣрадѣлѣ маї марѣ дѣкѣм ар тревѣлѣ сѣ фѣе пѣмаї пѣнтрѣ тѣнерѣлѣ Домпѣлор воастрѣ; кѣ тѣлѣдѣлѣ дѣнтрѣ Ромѣнѣлѣ аѣ тревѣлѣнѣдѣлѣ де лѣмѣѣа зѣнѣгрѣаскѣ, шѣ ачестеа ле вор черка дѣлѣ вѣдѣлѣ прѣмѣлѣ, прѣкѣм ле аѣ черкат шѣ пѣлѣлѣ акѣм; дѣпсѣ дѣн сателе ромѣнѣлѣ шѣ дѣн ораше саѣ четѣдѣлѣ, зѣнде вом аѣеа лѣпсѣлѣ, лѣсѣадѣне сѣ

дѣнѣлѣлѣлѣ ромѣнѣлѣ, де пе воїдѣлѣ вѣнѣле, шѣ дѣнѣлѣнѣтареа фѣерѣчѣрѣлѣ патрией. Еѣ дѣн партемѣ сокотеск а фѣ маї скѣмп отѣлѣлѣлѣ сѣѣлетѣлѣ, шѣ зѣлѣлѣ попор лѣмѣѣа, шѣ дѣн ачѣеа фортѣлѣ а фѣ зѣл попор дѣлѣторѣлѣ ашѣ апѣтра лѣмѣѣа, дѣн кареа е дѣлѣторѣлѣ зѣл от ашѣ апѣтра вѣаѣа.

Ачестеа сѣлѣнт зѣсе дѣн контра зѣнор ексѣлѣтадѣлѣ поѣлѣиторѣлѣ де зѣнѣгрѣеа Ромѣнѣлор; іарѣ пѣ дѣн контра алтор кѣмпѣтѣадѣлѣ, карѣлѣ шѣаѣ дѣнѣлѣт тѣлѣнѣлѣ кѣрате де ачѣлеа пѣаѣнѣрѣ сѣлѣнѣче, шѣ ар вої прѣн ачѣаста пѣмаї фолоскѣлѣ пострѣлѣ.

Ромѣнѣлѣ пѣ маї пот фѣ дѣн стареа де пѣлѣлѣ акѣм; лор ле есте де лѣпсѣлѣ кѣлѣтѣра, шѣ ачѣаста дѣн лѣмѣѣа ромѣнѣаскѣ. Дѣпсѣлѣ кѣлѣтѣра лѣгераре пѣ поате фѣ фѣрѣлѣ лѣтератѣрѣлѣ; е дарѣ де лѣпсѣлѣ сѣ се дѣнѣнѣнѣдѣе дѣнтрѣ пої лѣтератѣрѣлѣ ромѣнѣаскѣ. Ла ачестеа тѣ се поате зѣче: кѣ пої пѣ сѣлѣнтѣм дѣн старе де а пѣтѣеа дѣнѣнѣнѣа шѣ дѣнеа лѣтератѣрѣлѣ тѣкар ка чеа зѣнѣгрѣаскѣ, шѣ ар фѣ маї вѣне а о дѣнѣрѣлѣнѣа пре ачѣеа. Е вѣне Домпѣлѣ! Дарѣ пѣтѣм дѣнѣнѣнѣа чеѣа лѣтератѣрѣлѣ маї мѣкѣ, шѣ ачѣаста пе ва фѣ маї фолосѣтоаре, ка алта стрѣлѣлѣ; шѣ оаре орѣшенѣлѣ дѣн Аїѣд, фѣнѣндкѣ пѣ сѣлѣнт дѣн старе а фаче зѣл вал стрѣлѣлѣчѣлѣт ка четѣлѣдѣнѣлѣ дѣн Кѣлѣж, пѣнтрѣ ачѣеа сѣ пѣ факѣлѣ? Ної аѣѣм зѣл клер пѣмаї дѣн Трансѣлѣѣѣанѣа маї марѣ де 2000 фѣеде, тѣлѣдѣлѣ новѣлѣлѣ, четѣлѣдѣнѣлѣ, вѣрѣѣадѣлѣ Ромѣнѣлѣ дѣн інѣмѣлѣ дѣн дѣрегѣлѣторѣлѣ дѣналте остѣшѣнѣлѣ шѣ кѣлѣтѣрѣлѣ, оаменѣлѣ словозѣлѣ дѣнтрѣ Сасѣлѣ, шѣ доарѣ вом аѣеа шѣ дѣскѣлѣлѣ. Апої дѣн вѣчѣнѣлѣтатѣне доатѣлѣ цѣрѣлѣ ромѣнѣлѣлѣ, дѣн акѣлѣрора лѣтератѣрѣлѣ пѣѣдежѣлѣлѣм, кѣ пе вом пѣтѣеа дѣн вѣиторѣлѣ дѣнпѣртѣлѣлѣ маї пе дѣнпѣдекадѣлѣ ка пѣлѣлѣ акѣм.

Спре а спори кѣт де пѣдін дн ачасть літературь аѣ фост ші скопѣл мічій теле остепеле. Лѣкрѣ е кѣ адевѣрат не днсъ-мпѣторѣ; днсъ чіне нѣ шіе, кѣ ла рѣдіка-реа знеі бесеречі спореце ші о театрѣ. Атѣта ам фѣкѣт еѣ, алціі вор фаче алтеле маі тѣлте, ші аша съ ва днфійнда днче-пѣтѣл, съ ва пѣпе фѣндѣмѣнтѣл, не каре апоі съ ва зіді маі днколо дн віиторѣ.

Скопѣл прімаріѣ міаѣ фост а лѣді дн-тре Ромѣні ачасть шіііңцѣ, кареа е стрѣнс легатѣ кѣ кѣлтѣра отѣлѣі; каре е дн о фортѣ фолосітоаре ші десфѣтѣтоаре пен-трѣ тоате пласеле; фѣрѣ кареа нѣ съ поате днделеце ніче о фоае дн вр'о Газетѣ, нічі о фадѣ дн історіе. Еа се кѣпрінде кѣ де-скріереа пѣтѣнтѣлѣі ші а неатѣлѣі оме-песк. Ші чіне, дн каре саѣ десволтат пѣ-теріе сѣфлетѣшій, нѣ ва дорі а кѣпоаце маі де апроапе пѣтѣнтѣл, не каре лѣкѣеце, дн каре капѣтѣ пѣтрѣцѣл, ші пріп каре се леагѣ кѣ лѣтеа, кѣ непѣрціпіта сѣферѣ че-реаскѣ? Чіне нѣ ва кѣѣта кѣ плѣчере ла тѣрѣцѣл ачест глов, ла театрѣл фантелор ші днтѣмплѣрілор оменіміі? не каре аіча се рѣдікѣ тѣнці кѣтпліці, че дналдѣ кѣ-тре черіѣ сѣтеделе сале вѣрфѣрі, ка ніце помпоаце алтаре дн вісеріка фіріі; коло се траг вѣлі аѣнде, адѣпате де рѣѣрі лімпезі, несте каре аѣ рѣспѣндіт фіреа ка зп тѣп-дрѣ ковор днфлорітеле сале фѣртсеце; аіча е днвѣскѣт дн верзі пѣдѣрі ка дн ні-це помпоаце вестіпте; коло се копере кѣ шѣѣврі ларці, кѣ кѣшпѣрі лѣкрате; аіча днпекат дн апѣ; коло дн таре де аріпѣ ѣ-скатѣ; аіча пресѣрат кѣ четѣді помпоаце, ка кѣ ніце монѣміпте а пѣтеріі омепѣці; коло лѣсат дн сѣлѣѣтѣчіе, спре а фі лѣ-кѣпіңцѣ ферелор, ка зп семі а скѣпѣтѣріі

знеі пѣрці а оменіміі, а непѣрѣзіріі еі дн стареа сѣлѣѣтѣчіеі.

Не чіне нѣ ва ітереса маі днколо а кѣпоаце неатѣл оменеск, лѣдіт несте тот пѣтѣнтѣл, днпѣрціт дн попоаре осевіте дн форма, тѣрпемеа ші колоареа тѣпѣлѣі, дн пѣравѣрі, кѣпріндері лімѣѣ ші реліціе? Коло попоаре днтреці зак дн сѣлѣѣтѣчіе; лѣкѣеск дн пѣщері днтѣнекате, дн борте де арборі, дн коліві де фѣрѣзе, сѣпт кор-тѣрі мішкѣтоаре; се кѣпрінд кѣ вѣпатѣл, пѣскѣітѣл, рѣпітѣл, пѣскѣтѣл тѣртелор; тѣпкѣ карне кѣрѣѣ, сѣміпце, рѣлѣчіпі; пѣтѣнт, ва ші карне де ом; зѣмѣл голі, тѣпѣл шіл зпг дн осевіте модѣрѣрі, се дн-вѣракѣ дн пеі; аіча лѣкѣеск дн палаце де тарторе ші четѣді помпоаце, афл тѣп-гѣере дн сѣпціеа реліціеі, десфѣтаре дн адевѣрѣл шіііңделор ші дѣлчадѣ дн фѣрт-сеца арділор; поѣта гѣстѣлѣі ші о стѣп-пѣрѣ пріп продѣпте, адѣпате дн пѣтѣн-тѣрі депѣртате, гѣтіте пріп феліѣ де феліѣ де тѣестріі; се днвѣракѣ дн тѣтасѣ ші порѣірѣ, ші се днфѣртсецаѣ кѣ скѣтпѣ-тѣрі стрѣлѣчітоаре. Ші тотѣшій прѣкѣт а-честіа, аша ачеіа сѣпт фѣраціі пострі, прѣ-сѣді кѣт кѣдем дн ачеа пѣреке де пѣ-рінді, ші зідіці де ачел зідіторѣ спре зп скоп кѣ поі.

(Челедалте везіле дн карте днсъш.)

КРЕДИНЦА.

Есте ліманѣл, дн кареле маі пре зртѣ ші ачела ажѣпце, каре дн ал еі стѣпѣпіре нічі одатѣ аѣ віеңѣіт, ші пре каре релеле лѣі фанте ші пѣкѣте, пріп міжлокѣл валѣ-рілор віеңді 'а аѣ фост фѣрекат, претотѣп-

дене дн амецито̀ре възкрий, дн вистіеріи ші фалче тѣмжері кофендат; ші днесші ачела кареле о скѣргѣ пазсъ дн амецаль репоѣсастъ, акѣрѣіа е некѣратъ кондїиуца, акѣрѣіа днсъ дештептареа одатъ къ атѣта маї дн-фюрѣтѣре есте.

Ферічїдї! пре карїи нѣ лѣпцезелї, дес-встернїчїреа трѣпѣлї, саѣ токмаї траце-реа де тѣрте маї пре зртѣ дї стрѣмтор-резе а се траце пре цевнїкї кѣтрѣ крѣче; чї дн чеї маї вїонї анї аї вїедїї, кѣнд тї перецеле, съпѣтатеа, шї сїмдїреа днтрѣпї-тїї шї а стѣрїї възне, ка де днаїнте сїмдї-реа десѣтатеї неморїї днплѣндѣї, дн възнѣ вое, дн драгостеа кѣтрѣ чеа преа днаалѣ възпѣтате, сѣфлетѣл стѣ кѣтрѣ чеа маї маре деплїнїре днѣлцѣнд, нѣв-таї къ кѣвїнте дешерте, чї прїн днсъшн фанте, адевѣратѣл днцелес ал кредїндїї сале днплїнеек. — Ферічїдї! дакъ нѣ а-терїндареа апрошїерїї вер знеї прїкѣрїтѣдї дї стрѣмтореште ла рѣгѣчїзнеа лѣї Дзеѣ; чї ачеа преа повїлѣ шї преа фрѣмоасѣ мї-щкаре шї ачеа не есплїкавїл дн лѣзн-трѣ грїжѣ, пре нареа тот кѣратѣл сѣфлет дн сїне о сїмдеште; партеа са чеа немѣ-рїтѣре де тѣте челеа де жос шї зрѣте сїмдїрї а шї о кѣрѣдї. — Шї де ашї шї тѣчеа деспре тѣте алте мївнї а патѣрїї; оаре заїка лїнїште шї армонїе а стелелор нѣ днпле къ дѣлчеадѣ сѣфлетѣл пострѣ де о преа фрѣмоасѣ сперїнцѣ ла знеї вї-тѣре маї възне вїедїї, шї а днѣлцѣрїї нѣ-стре? — Шї мїрѣндѣне пої де перфекта орѣндѣлѣ а знїверсѣлї, оаре нѣ се о-штеште контра днцелендерїї нѣостре честїї де аїче, кѣдетареа, къ: Вїртѣтеа чеа аскѣнсъ, спре дешѣрѣреа шї днвекѣ аскѣнсъ ва ре-мѣнеа, шї пентрѣ тѣте тїмнѣрїле ар фї

пердїстѣ? — Фанте ероїзлї каре пентрѣ а скѣпа вїада а тѣлѣтѣра, се сѣїндеште дн-сѣшї пре сїне, кареле магазїнѣл пѣлѣберї апрїнде сѣв сїне шї къ ел сѣбѣрѣ дн аер, шї аша пентрѣ патрїа са тѣре, — е дн вечї не штеарѣ! — Остелелеле ачелеа, къ-рѣра кредїнчосѣл фїѣ ал патрїеї сѣїндеште репавсѣл пондїлор сале, шї пентрѣ дн-паїнтареа възпѣлї комѣн, нїчї авереа, нїчї тїмнѣл нїчї сѣпѣтатеа шї крѣдѣ, — кѣнд дѣрѣ конпатрїодї лѣї дн арѣнкѣ къ лѣт, — саѣ ачелеа тѣкѣте вїртѣдї, пентрѣ вѣ-нѣл дешпрѣпелї фѣкѣте; кѣнд ел челїї деспоїат де ажѣторїѣ, ажѣторїѣ, — адѣнк амѣрѣжѣлї, зшѣреалѣ, — десператѣлї, днпѣтерїре сѣфлетеаскъ тїнде; — де възнѣ самѣ тѣте ачестеа фанте аѣ тѣртѣрїа са, шї одатѣ дн чеа маї лѣче, маї кѣратѣ шї маї лїмпедѣ разѣ вор стрѣлѣчї. —

Пѣте къ кредем пої, — къ тѣте тѣ-рїтеле днвїндерї, пре каре адеце орї дн-тре патрѣ нѣрѣдї вїртѣтеа престе челеа маї магїче тѣмеле ле серѣеазѣ, — къ тѣнїреа чеа тѣкѣтѣ, кареа пре тѣлте кѣ-рате сѣфлете маї паїнте тїмн ле сѣрпѣ дн тѣртѣнт, карїи дн браделе знеї зрѣте содїї, челеа маї не спѣсе кїнѣрї а вїедїї ресїгажнд, шї къ кредїнцѣ рѣвдѣнд, — кѣнд іоїмаї пентрѣ алѣл вате, — кѣде-тѣм пої къ тѣте ачестеа спре вечїе фѣрѣ зртѣ шї фѣрѣ рѣмѣнерадїе дн вїтаре вор фї астрѣкатѣ? Кѣдї ерої аѣ шїкат дн сѣн-дератѣл кѣмн ал остїрїї, фѣрѣ тѣртѣрїї вїї, — кѣте мїї де ерої астрѣкъ мѣтѣл ачеста пѣмѣнт, шї тачѣ деспре черештїле мїшкѣрї, каре пре чел вїртос, кѣнд шї кѣнд пре кѣте ѣре, кѣте клїне ла дѣмне-зеаскъ нѣтере лѣ рѣдїкъ, — кѣм адецеорї не адецентат дн прїнде зїоа пре зелосѣл шї

окъпателъ патриотъ дн грѣлъ съѣ лъкрѣ, —
 кѣте ардері (жертве) фъръ de мъртвріи
 днгито немъсрателъ окіан ал вѣтвріи; —
 кѣдї трѣгъторї пре мърте, дн челеа маї
 de пре вртъ греле оштірі а мордїи, віне кѣ-
 вѣнтъ пре кредінчосел амїк, кареле шер-
 вїнд пре ачел неферїчїтѣ, аѣ вігіат попдї
 днтредї, шї дн клїпеле шї челеа маї de
 пре вртъ паче шї лініште аѣ върсат дн
 свѣлетелъ лѣи, — шѣкар амордїтелъ граїѣ а
 спре вечїе трекуторїѣлї ресѣпъ не азїт;
 — шї кѣм алтѣ кѣратъ інімъ дн лініштеа
 меуѣлї попдї арѣккатъ пре ценѣнкї кѣтръ
 а тотъ дндзрата дзмнезеїре съ рогъ: ка
 сарчїна пѣкътоасеї аморезѣрі, пре еа пенѣ-
 тілчоса съ пѣ о свѣпѣпъ, шї ініма съ пѣ
 і о преївѣскѣ. Тотѣшї дїп челе че ако-
 пере вѣлѣл попдїи, разеле сѣрелї пѣ тотъ-
 дѣѣна дндатъ адѣк ла лѣміпъ.

Дпсѣ аша вїртѣдї, аша фапте пѣмаї
 дела окїї пострї се ретраг, — лѣкашѣл лор
 é маї мърїт, декѣт шї дн челеа маї сѣпте
 ревѣрсѣрі а інімі пострѣ съл пѣтем жѣдіка.
 Патріа лор é дн вечї не ажнпсѣ de фъртѣ-
 тореа батжокѣрѣ шї пістѣ, шї еле вор
 вїедѣ шї кѣста шї атѣпчї, кѣнд de деара
 патріи пострѣ шї de планетеле пострѣ нїчї
 вртъ ва маї фї. Натѣра ар фї о днфрїко-
 шатѣ дншелѣчїзне (міпчѣпъ), лѣмеа о рѣ-
 шїпатѣ містїфікаціе, їѣвїреа патріи, пѣме-
 шїтеле лакрїмі, драгостеа шї амїчїчїа ар фї
 тотѣ днфрїкошатѣ комедїи, de ар фї ачаста
 днтр'алт кїп! — Дпсѣ пѣтем пої съ не
 шї дндомї? — Кѣт é de мърїтѣ о дїміпѣа-
 цѣ de варѣ! че перфектѣ о персѣпъ фе-
 меїаскѣ кѣнд é дн флѣреа са! — шї дн
 пѣлверѣ, кареле é de аша скѣртѣ старѣ, кѣ
 че перфекціе шї скопѣсѣ десѣтѣ фѣптерѣ! —
 Кѣт de mare! кѣт de немърїніпѣтѣ, шї кѣ

кѣт маї de мїраре тревѣе съ фїе дарѣ ар-
 моціа лѣміи свѣлетештї? — Дакѣ перпѣра
 впеї фрѣмѣсѣ дїміпѣдї, дакѣ фада впеї плїне
 de сїмплїчїтате фетїде аша de кѣратѣ шї
 адеѣвратѣ é, — кѣм пѣтем пої ла армоціа,
 ла корреспонденціа лѣміи свѣлетештї de дн-
 шелѣчїзне, de містїфікаціе шї, кѣцета.

Сѣпденїа кѣвѣнтѣлї é жѣделе,
 кареле днтре доміторї шї днтре попор
 хотѣреше шї de съ ва немїчї ел; атѣпчї
 дндешертѣ ворѣеште лѣдеа, орї дрѣптѣл; de
 тотѣ орѣндѣелеле соціетѣдѣї шї de тотѣ фе-
 рїчїреа é паче. — Сѣпденїа кѣвѣнтѣ-
 лї é дн доміторї ачееа, че é дн Дѣмпе-
 зеѣ депліна перфекціе, вечнїкѣл чел маї
 дналтѣ адеѣврѣ; шї прекѣм релїціа шї
 кредїнда шї пре чел маї селѣатїк ом, кѣ
 чел а тотъ пѣтернїк дн пѣне дн легѣтѣрѣ,
 аша леагѣ кредїнда шї свѣпѣперѣа пре че-
 тѣдїан de адеѣвратѣл съѣ доміторїѣ. — Фе-
 рїчїреа кѣсѣторїдїлор, оре пѣ съ разїмъ
 пре днкредїндареа дн кѣвѣнт, кѣ че преѣѣ
 аре кредїнда карѣа тревѣе пѣзїтѣ? шї оре
 пѣ адеѣвртѣл леагѣ пре амїк de амїкѣ;
 шї орї кѣт de дналтѣ орї апѣсѣ съ фїе
 старѣа лор, пре фїї патріи вѣл de алтѣл?
 — Кѣ кѣт маї вѣртос тревѣе съ лѣде сѣп-
 денїа кѣвѣнтѣлї, кредїнда, пре фїї впеї
 паціи вѣл кѣтрѣ алтѣл, карѣа de вїтреці-
 меа сордїи сале се аѣлѣ днпрѣшїтїатѣ съѣ
 маї мѣлте клїме, деосївїдї; шї карїи кѣ
 стрѣпса сѣпденїе а кѣвѣнтѣлї інімъ кѣ-
 трѣ інімъ легѣндѣсе, прїп сѣпте дорїрї de
 реївїере вѣл алтѣїа дн інімъ о сїмпатїосѣ
 днвїонаре дн сїмпдїндѣо прїп ценїѣл сѣп-
 целї съѣ, съ се днсѣфледаскѣ, — de а пѣ-
 теа стрѣвѣате прѣсте атѣта дїстанціе de кале,
 кѣт аѣ рѣмас дела орїгіпала са квалїтате,
 прїп маї атѣтеа прїкѣрѣсе стѣпчї днпедї-

кѣтѣре кѣ вѣрвѣдїе дн аспте. — Матор ѣ тимпѣл, дн кареле вїедѣим, дн аїнтареа шї вѣрста десфачерїї пѣтерїмор челор дн пѣскѣте оменештї. Маре ѣ ледїа че не стѣ дн аїнте: а ажїице вѣтрѣлеле нацїї а Европеї, каре атѣта с'аѣ дн аїнтарѣ, шї непрекѣрмат дн аїнтарѣ; а алерга престе спацїл, кареле есте дн тре пої шї дн тре еле, карїї сѣте де апї ам ретас дн дѣрѣпѣ, шї дїнокѣе де каре не адеапѣ перїре, їарѣ дїнокѣе тн вїиторїѣ плїн де ферїчїреа тнеї нацїї стрѣлѣчїте. — Дн сѣ ѡре пѣтем фаче ачаеста? — Пепѣл roman аѣ моншенїт дела стремошїї сѣї вїртѣтеа, кареа прїп тѣте валѣрїле сордїї пѣ о аѣ пердѣто, шї кѣ кареа токмаї аша кѣ сете шї сїнчер дн вѣрѣдїшазѣ тот че ѣ вѣтн, таре шї фрѣтос; ка шї орї каре алѣ нацїе; шї ачаста ѣ пѣрѣтїчеоа ачеї черещї скїнтее, кареа ѣ партеа пѣстрѣ чеа новїлѣ, шї аманетѣл дѣмнезеїенцеї пѣрчедерї. — Дн пої ѣ матерїа дн треагѣ сѣпѣтѣсѣ, пѣтерїле пѣ лїпсеск, шї тѣте пѣрѣїле де ане компѣне о ферїчїре стрѣлѣчїтѣ ле авем, авемѣ патрїе вїне кѣвѣптарѣ, авем шї лїбертате констїтѣцїоналѣ чївїлѣ, кареа пѣ не дн педїкѣ ферїчїреа; ка шї пої асепене алтор нацїї а дѣлчеї пѣстре патрїї сѣ дн флорїт шї сѣ фїт кредїпчѣшї патрїоцїї, шї ферїчїдїї четѣденї. — Чї аѣ лїпсїт дн сѣпѣл нацїї пѣстре тн орган, сѣѣ тн спїртѣ котѣн, кареле дн пепѣсаре аторѣїтелор тѣдѣлѣрї сѣ фїе авѣрат вїадѣ, шї пѣ аѣ фост котѣпѣ дн пѣрѣтѣшїре, кареа ресфїрателе пѣтерї сѣ ле фїе концентратѣ, шї адїцїгата скїнтее нацїоналѣ сѣ о дн вїонезе, *) — —

*) Рѣгѣт не D. Авѣторѣл, ка челе че аѣ зїс ачї таї дн жос дн фаворѣл ачестор фѣї але поастрѣ, сѣ не фїе словоѣ але трече кѣ ведереа.

дн трѣзна олеїѣ пѣтрїторїѣ сѣ фїе торпат. — — De тѣлт дорїтѣл термін арепаштерїї“ аѣ ажїице ка „кѣвѣпѣл трѣн сѣ се факѣ“ пѣтаї кредїнѣа, легѣтѣра сфїнденїеї кѣвѣпѣлѣзї актївѣ дн тре фїї нацїї тревѣе фолосїтѣ, шї ачаста актїве, зїк актїве аплїкатѣ, дн тимпѣл ачестѣ аплїкатївѣ, родѣрї ва адѣче, пре каре нїчї престе веакѣрї дн трецїї пѣ леам сператѣ. — Ної вїедѣим о епохѣ стрѣлѣчїтѣ, дн кареа вїстїерїїле де неморїторїї вѣрвадї Шїнкаї шї Клаїн кѣ тѣлте сѣдорї адѣпате, асѣзї нацїї сѣ дн пѣрѣтѣшескѣ; чїне ва фї ачела апостатѣ ромѣн, кареле спре вѣжѣкѣра нацїї пѣ ва дн вѣрѣдїшн ачестеа вїстїерїї? аїче ѣ okazie de a адѣче ардере нацїї, ардере таре шї кѣ остенеалѣ пѣдїпѣ, кареле ачестѣ ардере пѣ о плїнеште, ачела пѣкѣтѣеще контра нацїї греѣ, кѣ о адѣче дн препѣс, ка шї кѣнд де ачестѣ вїстїерїе пѣ ар фї дн кѣ вреднїкѣ, дн сѣ ел ачаста сѣѣ дн пегрїжѣ, сѣѣ дн интересѣ прїват, сѣѣ дн аварїцїе фаче.

1842. Івнїе 1. к. п. дн Кокод.

Мѣпгеапѣ.

Ѣн че тѣ пѣгѣїос.

Дѣпѣ о сокѣтеалѣ їстеаѣ фѣкѣтѣ де тн лїтерат ла Іена, дн тоате прїнсорїле (темнїделе, пѣшкѣрїїле) статѣрїмор Европеї се афлѣ 300,000 фѣкѣторї де реле де чеї фїтѣмошї, карїї пот трече де атѣдїа даскалї шї професорї не ла тнїверсїтѣцїїле фѣрѣделецїлор. Дн прѣтївѣ пѣтѣрѣл дн вѣцеторїлор де вѣпеле пѣравѣрї дн тоатѣ Европа пѣ ажїице ла 100,000 !